

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

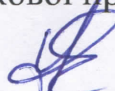
В.о. директора ННЦ «Інститут
аграрної економіки»

акад. НААН Ю.О. Лупенко
«09» серпня 2022 р.

«УЗГОДЖЕНО»

Керівник проєктної групи (гарант)
освітньо-наукової програми

акад. НААН М.Ф. Кропивко
«05» серпня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФІЯ»**

Рівень вищої освіти

Третій (освітньо-науковий) рівень

Ступінь вищої освіти

Доктор філософії

Галузь знань

07 Управління та адміністрування

Спеціальність

073 Менеджмент

Освітньо-наукова програма

Менеджмент

Київ 2022

Схвалено Вченою радою ННЦ «Інститут аграрної економіки».
Протокол № «7» від «08» серпня 2022 р.

Затверджено на засіданні науково-методологічного семінару за напрямками розвитку підприємництва та соціально-економічних проблем села ННЦ «Інститут аграрної економіки».

Протокол № «1» від «17» травня 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» (освітньо-наукова програма «Менеджмент») усіх форм навчання / Укл. доктор філософських наук, професор М. І. Бойченко. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2022. 8 с.

Викладач дисципліни: Бойченко Михайло Іванович, доктор філософських наук, професор.

Розповсюдження та тиражування
без офіційного дозволу автора заборонено

© М.І. Бойченко, 2022

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Опис навчальної дисципліни

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Тип дисципліни	Обов'язкова

	Денна, вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальна кількість годин:	120	120
• <i>Аудиторні</i>	38	12
• <i>Самостійна робота</i>	82	108
У складі аудиторних годин:		
• <i>Лекції</i>	20	10
• <i>Семінарські</i>	18	2
Курс, на якому викладається дисципліна	I курс	I курс
Вид підсумкового контролю	Іспит	Іспит

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

1. Специфіка філософського знання

Суспільно-історичний характер філософії. Витоки і спрямованість філософського знання. Методологічна та аксіологічна функція філософії. Філософська антропологія про походження і місце людини в світі. Філософські варіанти розуміння відношення людини до природи.

2. Становлення філософського знання як загальної методології пізнання

Своєрідність філософії древності. Вплив Платона та Аристотеля на долю світової філософії. Місце і роль ранньохристиянської філософії. Схоластика та містицизм в філософії європейського середньовіччя. Антропоцентризм філософії Відродження. Раціоналізм та емпіризм в філософії Нового часу. Проблема людини в філософії Просвітництва. Фундаментальний вплив Канта на еволюцію філософського мислення. Об'єктивний ідеалізм філософії Гегеля: особливості методу та системи. Поняття розвитку в концепціях Гегеля та марксизму. Антропологічний матеріалізм філософії Фейєрбаха. Проблема відчуження в філософії марксизму та матеріалістичне розуміння історії. Доктринерський та гуманістичний варіанти філософії марксизму ХХ сторіччя. Вихідні позиції екзистенціалістської філософії С.К'єркегора. Філософія життя Ф.Ніцше. Філософія фрейдизму та неофрейдизму. Проблематика неотоміської філософії. Екзистенціалізм: вихідні ідеї та еволюція. Гуманістична спрямованість філософії Г.Сковороди.

3. Філософія як світогляд. Формування сучасної наукової картини світу

М.Вебер про роль духовних чинників в економічній діяльності (по роботі "Протестантська етика і дух капіталізму"). Гроші як елемент соціальних відносин в концепції Г.Зіммеля. Феноменологічна філософія Е.Гуссерля про "кризу європейської науки". Ортега-і-Гассет. Тема нашого часу. Екзистенціалістська та субстанціалістська інтерпретація природи людини. П. Сартр "Екзистенціалізм - це гуманізм". Особливості екзистенціалістської версії діалектики. Ринок як всезагальна модель людських відносин в соціальній філософії Ф.Фон Хайєка. Д.Чижевський про особливості української ментальності та філософії. "Філософія серця" П.Юркевича біля витоків російського християнського персоналізму. І.Франко: "Що таке поступ". Еліта та народ в концепції Д.Донцова. Нація, держава та культура в контексті осмислення української історії (по роботі М.Драгоманова "Чудацькі думки про українську національну справу"). Основні ідеї "Філософії свободи" М.Бердяєва. Економічна антропологія А.В.Чаянова. Глобальний характер сучасної життєдіяльності та етика відповідальності.

4. Методологія наукового дослідження

Суб'єкт та об'єкт пізнання. Поняття істини: можливості різноманітних філософських підходів. Єдність чуттєвості та інтелекту в пізнавальній діяльності. Теорія та факт в науковому пізнанні. Емпіричний та теоретичний рівні пізнання. Проблема як форма наукового пізнання. Розуміння як пізнавальна проблема. Метод в науковому пізнанні. Метод і методологія. Методи емпіричного пізнання. Методи теоретичного пізнання. Соціально-практична природа пізнання. Сучасна практична філософія. Проблема взаємин етики, політики, економіки. Роль та функції традицій в пізнанні та бутті людини в умовах науково-технічної цивілізації. Основні ідеї та еволюція позитивіської філософії. "Філософія критичного раціоналізму" К.Поппера. Основні ідеї роботи Т.Куна "Структура наукових революцій". Діалектика в інтерпретації Франкфуртської школи соціальної філософії.

5. Соціальні та культурні підстави наукового пізнання

Життєвий світ та буття людини. Необхідність і свобода в суспільно-історичній діяльності. Свобода та творчість в людському бутті. Реальності та ілюзії суспільного прогресу. Історичні форми спільнот. Роль культури в людській життєдіяльності. Мова як феномен спілкування та культури. Культура та цивілізація. Життєдіяльність та свідомість. Природа та роль моральних цінностей. Соціальні відносини в людській життєдіяльності. Соціальні функції релігії. Мистецтво в житті суспільства та особи. Функції права в соціальних відносинах та житті особи. Філософська герменевтика про діяльність та комунікацію. Ідеологія та утопія. Роль матеріальної діяльності людей в суспільному житті. Концепції індустріального та постіндустріального суспільства.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
(денна, вечірня форма навчання)

№	Тема лекції	Лекції (години)	Самостійна робота, год.
1	Витоки і спрямованість філософського знання. Методологічна та аксіологічна функція філософії.	1	8
2	Антична філософія. Філософія Середньовіччя та Відродження	1	6
3	Філософія Нового Часу та Просвітництва	1	5
4	Німецька класична філософія.	1	5
5	Матеріалістична філософія. Л.Фейєрбах. К.Маркс	1	5
6	Філософія екзистенціалізму та філософія життя	1	5
7	Філософія фрейдизму та неотомізму. Основні ідеї та еволюція позитивістської філософії.	1	5
8	Соціальна філософія М.Вебера, Г.Зіммеля, австрійської школи (Ф. фон Хайек)	1	5
9	Феноменологія. Філософія науки	2	8
10	Українська філософія	2	5
11	Глобальний характер сучасної життєдіяльності та етика відповідальності.	2	5
12	Суб'єкт та об'єкт пізнання. Поняття істини. Емпіричний та теоретичний рівні пізнання. Форми наукового пізнання	2	5
13	Метод в науковому пізнанні. Метод і методологія.	2	8
14	Сучасна практична філософія. Проблеми суспільного розвитку. Роль культури в людській життєдіяльності. Сфери суспільної свідомості. Соціальна комунікація	2	7
	Усього	20	82

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

1. Бойченко І.В. (2000) Філософія історії. Підручник. К.: Знання, 723 с.
2. Бойченко М.І. (2011) Системний підхід у соціальному пізнанні: ціннісні і функціональні аспекти : [Монографія]. К. : ПРОМІНЬ, 320 с.
3. Бэкон Ф. Вторая часть сочинения, называемая Новый Органон, или Истинные указания для истолкования природы /пер. с лат. З. Е. Александровой, А. Н. Гутермана, С. Красильщиков А, Е. С. Лагутина, Я. А. Федорова. В: Бэкон Ф. Сочинения в двух томах. Т. 2. М.: "Мысль" (Философское наследие), 1978. С.7-214.
4. Декарт Р. (2001) Міркування про метод, щоб правильно спрямувати свій розум і відшукати істину в науках /Пер. з фр. В. Адрушка і С. Гатальської. Київ: «Тандем», 101 с.
5. Єрмоленко А. М. (1999) Комунікативна практична філософія: Підручник / А. М. Єрмоленко. К. : Лібра, 1999. 488 с.
6. Єрмоленко А. М. (2010) Соціальна етика та екологія. Гідність людини – шанування природи / А. М. Єрмоленко. К. : Лібра, 2010. 416 с.
7. Єрмоленко А.Н. (1994) Этика ответственности и социальное бытие человека (Современная немецкая практическая философия). К.: Наукова думка, 200 с.
8. Кун Т. (1977) Структура научных революций / пер. с англ. М. : Прогресс, 300 с.
9. Лой А.М. (ред.) (2016) Основи практичної філософії. Підручник /Наук. ред. А.М.Лой. К.: Бизнесполиграф, 396 с.
10. Поппер К. (1994) Відкрите суспільство та його вороги. В 2-х т.т. К.: Основи, Т. 2.: Спалах пророцтва: Гегель, Маркс та послідовники: пер. з англ. О. Буценка, 494 с.
11. Рассел Б. (1995) Історія західної філософії / Пер. з англ. Ю. Лісняка, П. Тарашука. К.: Основи, 759 с.
12. Рьод В. (2009) Шлях філософії: з XVII по XIX століття / пер. з нім. В. Терлецького та О. Ведрова. Київ: Дух і Літера, 388 с.
13. Рьод. (2010) Шлях філософії: XIX–XX ст. / пер. з нім. М.Д. Култаєвої, В.І. Кебуладзе, В. Терлецького. Київ: Дух і Літера, 368 с.
14. Фейерабенд П. (1986) Против методологического принуждения / пер. с англ. и нем. А. Л. Никифорова В: Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки. М. : Прогресс, с. 125-466.
15. Шашкова Л.О. (ред.) (2017) Теоретична і практична філософія: навч. посібник /за заг. ред.. Л.О.Шашкової. – К.: ВПЦ «Київський університет», 463 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
«Філософія»**

Укладач: **Бойченко Михайло Іванович**

Відповідальний за випуск **Кропивко М. Ф.**

Друкується в авторській редакції.

Видання та друк – Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2065 від 18.01.2005 р.